

2 oktober 2008

De Commissie Aanprijzing Veterinaire Producten (CAVP) heeft het navolgende overwogen en beslist naar aanleiding van de klacht (CAVP-nummer: 2008-3) op de voet van artikel 4.1 van het Reglement van de Commissie Aanprijzing Veterinaire Producten van:

X
gevestigd te A
verder te noemen: X

met betrekking tot een uiting van geneesmiddelenreclame van:

Y
gevestigd te B
verder te noemen: Y

voor:

Q en
Z

1. Het verloop van de procedure

1.1 De Commissie Aanprijzing Veterinaire Producten (hierna: de Commissie) heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift van X, gedateerd 7 juli 2008, met als bijlagen:
 - een brief gericht aan dierenartsen met als titel ‘xxx Ziekte H’ en
 - folder A met als titel ‘Ziekte J...is meer dan een kuchje!’.
- het verweerschrift van Y, gedateerd 11 augustus, met als bijlagen:
 - folder B met als titel ‘Aanvullende vaccinatie tegen ziekte H voor katten die naar pension gaan’ en
 - folder C met als titel ‘Gaaf uw kat naar het pension’.

1.2 De Commissie heeft de klacht behandeld ter zitting van 18 september 2008 te Gouda. Ter zitting zijn verschenen:

Namens X: de heren D en E

Namens Y: mevrouw F en de heren G en I.

2. De vaststaande feiten

2.1 Voor de beslissing in deze zaak kan van de volgende - tussen partijen niet omstreden – feiten worden uitgegaan.

2.2 Y brengt in Nederland de geneesmiddelen *Q* en *Z* op de markt. *Q* dient ter actieve immunisatie van katten ter vermindering van de klinische symptomen van Ziekte H. *Z* dient ter actieve immunisatie van honden tegen ziekte ziekte J

2.3 Y heeft een brief aan dierenartsenpraktijken gestuurd, gedateerd 10 maart 2008. In deze brief vraagt Y aandacht voor de ziekten H en J en de

mogelijkheid tot vaccinatie tegen deze ziekten via medicijn *Q* respectievelijk *Z*. *Y* verwijst in de brief voor meer informatie naar de folders A, B en C.

2.4 In de laatste alinea van de brief raadt *Y* de dierenarts aan “ (...) eigenaren die van plan zijn hun huisdier naar een pension te brengen te adviseren dit dier aanvullend te laten vaccineren met *Z* of *Q*. Onderaan de brief worden onder het kopje ‘bijlagen’ twee folders genoemd, namelijk de folder A en folder C. De folder B staat daar niet genoemd en deze is ook niet meegestuurd met de brief.

2.5 De folder A bestaat uit vier pagina’s die als volgt zijn ingericht. Op de voorkant staat naast de titel, een plaatje van een kuchende hond en de tekst ‘bescherming tegen ziekte J is mogelijk’. Rechts onderin staat het logo van de afzender *Y*. Op pagina 2 en 3, de binnenkant van de folder, wordt informatie gegeven onder de volgende kopjes:

- Wat is ziekte J?
- Hoe krijgt mijn hond ziekte J?
- Hoe wordt ziekte J behandeld?
- Wat kunt u zelf doen?

Onderaan pagina 2 en 3 staat in een balk die beide pagina’s bestrijkt, de tekst ‘vraag uw dierenarts om meer informatie’. Op pagina 4, de achterkant van de folder, wordt onder het kopje ‘voorkomen is beter dan genezen’ de lezer door middel van onder meer de tekst ‘als uw hond regelmatig in contact komt met andere honden, kunt u een vaccinatie tegen ziekte J overwegen’, op de mogelijkheid tot vaccinatie gewezen. Onder deze tekst wordt onder de subtitel ‘*Z* inenting’ informatie gegeven over de indicatie, immuniteitsduur, bijwerkingen en contra-indicaties van het geneesmiddel *Z*. Voorts is de waarschuwing opgenomen dat immuundeficiënte personen elk contact met het vaccin en gevaccineerde honden tot 6 weken na vaccinatie dienen te vermijden. Daaronder staat tot slot de tekst (onder elkaar) ‘diergeneesmiddel UDD’ en ‘Voor volledige informatie vraag uw dierenarts’. Links onderin op pagina 4 staan de adresgegevens van afzender *Y*, rechts onderin op deze pagina staat nogmaals het logo van *Y*.

2.6 De folder B is als volgt ingericht. Voorpagina: bovenaan de tekst ‘*Q* voor katten’, daaronder een foto van een vrouw met een kat, onderaan de titel ‘Aanvullende vaccinatie tegen ziekte H voor katten die naar pension gaan’ en rechts onderaan het logo van afzender *Y*. Aan de binnenkant van de folder wordt voorts informatie gegeven onder de volgende kopjes:

- Pensionhouder zijn: een grote verantwoordelijkheid
- Wettelijke vaccinatie-eisen
- Ziekte J
- Ziekte H
- Pas op voor besmetting met ziekte H

Tevens wordt informatie gegeven over de ervaringen van een pensionhouder via een artikel. Op de achterkant van de folder wordt met bullets onder elkaar een aantal feiten over ziekte H en ziekte J opgesomd. Tevens is op de achterkant een foto geplaatst van de verpakking van *Z* en van *Q* alsmede van de twee flesjes waaruit beide vaccinaties bestaan. Tot slot wordt onderaan deze pagina in kleine lettertjes informatie gegeven over de indicatie, contra-

indicatie, immuniteitsduur en bijwerkingen van de geneesmiddelen *Q* en *Z*. Links onderin staan de adresgegevens van afzender *Y*, rechts onderin op deze pagina staat nogmaals het logo van *Y*.

2.7 De folder *C* bestaat uit vier pagina's, die als volgt zijn ingericht. De voorpagina bevat een foto van een vrouw met een kat en rechts onderaan de pagina het logo van de afzender zijnde *Y*. Op pagina 2 en 3, de binnenkant van de folder, wordt informatie gegeven onder de volgende kopjes:

- Wat is *Z*?
- Wat doet *Z* bij katten?
- Hoe kan ik *Z* voorkomen?
- Hoe werkt het vaccin?
- Hoe reageert mijn kat op het vaccin?

Op pagina 4, de achterkant van de folder, is nogmaals de vraag 'xxx' afgedrukt, met daaronder een foto van een kat. Onder de foto staat de tekst: 'Uw dierenarts kan u adviseren over de mogelijkheden van bescherming tegen ziekte *H*'. Deze tekst wordt vervolgens in enkele zinnen toegelicht. Rechts onderaan deze pagina staat nogmaals het logo van *Y*, links onderaan de contactgegevens van *Y* en daar tussenin in kleine lettertjes de tekst 'Vaccinatie kan in uitzonderlijke gevallen leiden tot bijwerkingen. *Z* is een bacterie die ziekteverwekkend kan zijn voor mens en dier. Immuundeficiënte personen wordt daarom aanbevolen om vooraf te overleggen met specialist of dierenarts over voor- en nadelen van vaccineren tegen *Z*'.

3. De klacht van *X*

3.1 *X* richt haar klacht tegen de promotionele uitingen van *Y* voor de diergeneesmiddelen *Q* en *Z*, zijnde de hiervoor beschreven brief en de drie folders.

3.2 *X* stelt ten eerste dat de brief in strijd is met artikel 5.4 Code Aanprijzing Veterinaire Producten (hierna: 'de Code'). In tegenstelling tot hetgeen *Y* in haar verweer heeft aangevoerd, is deze brief volgens *X* geen herinneringsreclame en is daarom niet artikel 5.5 maar artikel 5.4 van toepassing. Aan de eisen die dit artikel aan schriftelijke reclame stelt, is volgens *X* niet voldaan, nu meerdere gegevens in de aanprijzing ontbreken. Ook de folders die bij de brief waren gevoegd, bevatten deze informatie niet. Volgens *X* had de verkorte bijsluiter tekst bij de brief dienen te worden gevoegd en nu dat niet is gebeurd, handelt *Y* in strijd met de Code.

3.3 De klacht van *X* richt zich voorts tegen de folders *A* en *C*. Volgens *X* zijn deze folders duidelijk bestemd om, al dan niet door de dierenarts, te worden verstrekt aan de eindgebruiker, zijnde 'het publiek'. *X* stelt voorts dat de folders een wervend karakter hebben. Immers, in de folder *A* wordt de naam van het geneesmiddel expliciet genoemd en in beide folders wordt geadviseerd de kat respectievelijk de hond tegen ziekte *H* respectievelijk ziekte *J* te vaccineren. Nu de folders een aanprijzend karakter hebben zijn zij, zo stelt *Y*, in strijd met het verbod op reclame voor receptgeneesmiddelen richting het publiek van artikel 4.1 van de Code.

4. Het verzoek van X

4.1 X vordert de commissie Y te bevelen:

1. De verspreiding van de folders te stoppen;
2. Dierenartsen middels een schriftelijke verklaring te informeren dat zij de met de brief meegestuurde folders niet meer dienen te verspreiden aangezien deze c.q. de verspreiding daarvan in strijd is/zijn met de Code.

5. Het verweer van Y

5.1 Y is van mening dat de klacht van X op alle onderdelen ongegrond is. Y licht haar verweer als volgt toe.

5.2 Y betwist dat de brief in strijd is met de Code en stelt daartoe het volgende. De brief kwalificeert in tegenstelling tot hetgeen X beweert, als herinneringsreclame en dient derhalve niet aan de vereisten van artikel 5.4 van de Code, doch aan die van artikel 5.5 te voldoen. Y stelt voorts dat alle informatie die volgens artikel 5.5 van de Code is vereist, in de brief en in de folder B staat opgenomen. Het feit dat deze folder niet met de brief is meegestuurd, is een omissie van Y geweest.

5.3 Y stelt voorts dat de folders A en C gericht zijn op het publiek en geen reclame, maar informatie bevatten en derhalve niet in strijd zijn met de Code. De folders zijn bedoeld om door de dierenarts aan de eigenaar van een dier te worden overhandigd indien het betreffende dier *Q* respectievelijk *Z* krijgt of zal krijgen toegediend. Volgens Y is het van groot belang dat de eindgebruiker van de informatie wordt voorzien, temeer daar toediening van de betreffende geneesmiddelen, met name ten aanzien van mensen met een immuundeficiëntie, bijzondere risico's kent. De folders zijn derhalve, zo stelt Y, niet bedoeld om deze geneesmiddelen aan te prijzen richting het publiek.

5.4 Ter zitting heeft Y aangevoerd dat de folders ook in de wachtkamer zouden moeten mogen liggen. Er staat immers, zo stelt Y, slechts informatie in en dat is op grond van de Code richting het publiek toegestaan. Het feit dat de naam van het geneesmiddel in een van de folders wordt genoemd, doet daar volgens Y niet aan af.

5.5 Y verzoekt de Commissie op grond van het bovenstaande de klacht van X op alle onderdelen af te wijzen.

6. De beoordeling door de Commissie

6.1 De Commissie stelt vast dat, gelet op de hoeveelheid informatie die in de brief van Y staat opgenomen, deze niet als herinneringsreclame kan worden gekwalificeerd. De brief brengt immers niet enkel de naam van de betreffende geneesmiddelen 'in herinnering', maar brengt daarnaast onder meer de werking van de geneesmiddelen uitgebreid onder de aandacht. Dit brengt mee dat de brief met bijlagen, hierna 'de mailing', aan de vereisten van artikel 5.4 van de Code dient te voldoen.

6.2 De Commissie overweegt dat het is toegestaan in een reclame-uiting naar een bijlage te verwijzen waar de informatie die op grond van artikel 5.4 vereist is, in is opgenomen. De Commissie is van oordeel dat, indien meerdere folders met de brief worden meegestuurd die allen op de dierenarts zijn gericht en in de brief voor de vereiste informatie naar deze folders wordt verwezen, de vereiste informatie in elk van deze folders dient te zijn opgenomen. De folders kunnen immers afzonderlijk van elkaar worden gelezen en verspreid.

6.3 De Commissie stelt vast dat Y niet heeft betwist dat de folder niet bij de mailing was gevoegd. De Commissie stelt voorts vast dat noch in de brief, noch in de wel meegestuurde folders de op grond van artikel 5.4 vereiste informatie volledig is opgenomen. Daarmee is de mailing in strijd met artikel 5.4 van de Code. De klacht van X op dit onderdeel is derhalve gegrond.

6.4 Ten aanzien van het tweede onderdeel van de klacht van X, namelijk dat de folders A en C ongeoorloofde publieksreclame betreffen, overweegt de Commissie als volgt.

6.5 De Commissie deelt het standpunt van X dat deze twee folders onmiskenbaar op de diereneigenaar, zijnde in dit geval het publiek, zijn gericht. De Commissie leidt dit onder meer af uit de bewoordingen uit de folders ‘uw kat’, ‘uw hond’ en ‘vraag uw dierenarts om meer informatie’.

6.6 In de folder A wordt direct naar het geneesmiddel Z verwezen. De tekst op de achterkant van de folder is bovendien zodanig gesteld dat deze niet anders kan worden opgevat dan als een aanprijzing van het geneesmiddel Z. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de bewoordingen ‘voorkomen is beter dan genezen’ en ‘vaccinatie wordt aanbevolen voor honden die naar een pension gaan, die een hondentraining volgen of die naar shows gaan’.

6.7 In de folder C wordt het geneesmiddel Z niet expliciet genoemd, doch wel wordt prominent en herhaaldelijk gesproken over ‘het x-vaccin’. Nu Q het enige vaccin tegen ziekte H is dat in deze vorm wordt toegediend, is geen sprake van algemene informatie over een vaccin tegen ziekte H, doch van specifieke informatie over het vaccin Q. Ook de verdere tekst is zodanig opgesteld dat deze niet anders kan worden opgevat dan als een aanprijzing voor het geneesmiddel Q. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de bewoordingen op pagina drie, bovenste alinea: ‘De meest effectieve manier om tegen Z te beschermen is door uw kat te vaccineren op de plaats waar de infectie plaatsvindt: op xxx. Daarom is gekozen voor een vaccin’ en ‘Deze manier van toedienen is snel, gemakkelijk en doet geen pijn (geen xxx)’.

6.8 De wijze waarop de geneesmiddelen Q en Z onder de aandacht worden gebracht moet worden beschouwd als een vorm van stimulering bedoeld om het verbruik van de respectievelijke geneesmiddelen te bevorderen. De Commissie is dan ook met X van oordeel dat de twee folders als reclame in de zin van de Code moeten worden aangemerkt.

6.9 Op grond van het voorgaande komt de Commissie tot het oordeel dat Y met de folders A en C artikel 4.1 van de Code overtreedt. Dit onderdeel van de klacht van X is dus eveneens gegrond.

6.10 Gelet op het feit dat de onder 6.9 genoemde folders in strijd zijn met de Code zal de Commissie de vordering van Y om de verspreiding te laten staken toewijzen. Dat geldt eveneens voor de vordering Y de dierenartsen een brief te laten sturen waarin wordt verzocht de folders niet meer te verspreiden en deze te vernietigen.

6.11 In de omstandigheid dat Y geheel in het ongelijk is gesteld, veroordeelt de Commissie haar de procedurekosten te compenseren als hierna vermeld.

7. De beslissing van de Commissie:

De Commissie:

Verklaart de klacht van X gegrond in zoverre zulks hierboven is overwogen;

Beveelt Y met onmiddellijke ingang de verspreiding van de folders te staken;

Beveelt Y de dierenartsen aan wie de mailing is verstuurd binnen vier weken na de datum van de uitspraak een brief te sturen waarin de dierenarts wordt verzocht de folders niet meer te verspreiden en deze te vernietigen omdat deze strijdig zijn met de Code;

Veroordeelt Y in de procedurekosten, zijnde € 1400,--;

Wijst af het meer of anders gevorderde.

Het is partijen bekend dat de uitspraak geanonimiseerd zal worden gepubliceerd in het Tijdschrift voor Diergeneeskunde.

Aldus gewezen te Gouda op 2 oktober 2008 door mr. J.F. Haeck, voorzitter, ir. H. van Tarrij en prof. dr. J. Fink-Gemmels, leden, in aanwezigheid van mr. A.M. Hoppenbrouwers, griffier en ondertekend door de voorzitter.